

udførige Fremstilling og Motivering, der i sin Tid blev given af Loven og ifølge Bergsøe nu findes i Rentekammerets Archiv. Nu maa man huske, at i Souverainitetstiden havde en saadan Motivering af en Lov en ganske anden legal Betydning, end den nu vilde have, og derfor troer jeg, at der, alene opfattet fra det legale Standpunkt, med Hensyn til Bestemmelsens Gyldighed: er meget i det, som den ærede Ordfører har hævdet, at, naar Rentekammeret, gennem hvilket Forordningen er emaneret, fastholder, at den ikke gjælder for Lehnene, saa er denne vor Betragtning rigtig. Naar den høitærede Minister ikke fremlægger den udførige Motivering for Forordningen og paaviser, at den ikke har taget et bestemt Hensyn til det hele Forhold til Lehnene, saa kan jeg ikke gaae ind paa den Betragtning, han gjør gjældende af en tidligere Udtalelse af Regeringsmagten. Nu gjøre det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds og den høitærede Minister desforuden gjældende, at Lovens egne Ord tale bestemt imod, at den ikke skulde gjælde Lehnene, men kun Jorddrotterne i Almindelighed. Sa, ganske vist, hvis vi udstedte en Lov i dette Dødblik om dette Forhold og vedtog Bestemmelser i det Omfang, som Forordningens Bestemmelser nu have, og saa tillige bestemte, at den Lov, vi udstedte, kun skulde gjælde de frigjorte Godser, saa vilde dette være paafaldende. Sagen er jo nemlig den, at Forholdet har forandret sig i Henseende til Antallet af Lehn og de frie Godser, idet dengang inden Salgene af mange Godser frit Jordegods var det overveiende og Lehnene det underordnede, og derfor er der en ganske anden Rimelighed end ved ved en nyere Lov for at antage, at Loven af 1792 kun gjælder de frie Jordegodser og ikke Lehnene. Naar man seer paa de Oplysninger, der gives i de forskellige Regeringsudtalelser om denne Bestemmelse, saa gjøres det netop altid gjældende, at Meningen er den, at skaffe Besidderen en betydelig aarlig Indtægt istedetfor en stor Pengesum paa een Gang, og det er da klart, at dette er aldeles imod Lehnsløvgivningen. Og dernæst har Forordningen af 1792 ingen bestemt Terminologi for Forskjellen mellem Godseier

og Jorddrot og Eier, men sammenblander disse Bestemmelser, og derfor forekommer det mig, at disse Bestemmelser i Loven, som kunne anvendes paa Lehn, godt ville kunne have en almindelig Gyldighed, og det dog kan forudsættes, at § 11 slet ikke kommer til Anvendelse paa Lehnene. Dette er den mere legale Side af Sagen, men ved Siden deraf staaer det andet ved denne Leilighed nok saa vigtige Spørgsmaal, nemlig den reale Side af Sagen, og hvad enten det er lovligt eller ikke, saa er det factisk, at Lehnene ikke have nydt denne Aldkomst til at bortforpagte. Det blev nægtet dem i 1818 og i 1849 og først bevilget i 1857, og det er dette, som vi i Betænkningen have udtrykt derved, at det ikke vil være nogen Uret at have en Aldkomst, som kun har eksisteret i 13 Aar, og som i sin Tid blev tilstedet imod Regeringsautoriteternes tidligere Formening om Sagen. Under de nævnte Synspunkter kan jeg ikke finde Andet, end at Indstillingen under Nr. 2 har betydelig Begrundelse i hele Retsforholdet, saaledes som det legalt og factisk har udviklet sig. Fordelen ved Indstillingen under Nr. 2 er, at vi sikkert beholde Lovens øvrige Paragrapher fremme som Gjensand for Lovgivningsmagtens videre Virksomhed, imod hvad vi efter Rimelighed kunne være sikke paa, hvis vi vedtage det foreliggende Forslag Nr. 1 eller et absolut Forbud, og jeg kan derfor ikke Andet end opfordre ærede Medlemmer af Thinget, der ligesom jeg sætte Priis paa en yderligere Sikkring i Henseende til det hele Forpagtningsforhold end den, der stete ved Loven af 25de Juni 1870, til, hvis de ikke ere tilfredse med Ministeriets Forslag, da istedet at stemme for Uendlingsforslaget under Nr. 2, der i mine Dødblik giver en ganske anden Chance for et Resultat, end dersom man gaaer ind paa Forslaget under Nr. 1.

Chr. Pedersen: Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) imødegik igaar min Betragtningssmaade. Et af de Motiver, han anførte for, at han satte imod sig Forslaget under Nr. 1, var, at Forpagtningen fremmede Nationalvelstanden og vare fordeelagtigere for Brugerne end Fæste,